ILMATIETEEN LAITOS

LAUSUNTO

24.10.2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Asia: Ilmatieteen laitoksen lausunto: HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018, Luku 31.50 Sää-, meri- ja ilmastopalvelut / Ilmatieteen laitoksen toiminta, tavoitteet ja resurssit ensi vuoden talousarviossa.

Tausta

Ilmatieteen laitos on valmistellut vuoden 2018 talousarvioehdotuksensa VM:n ja LVM:n ohjeistuksen mukaisesti olemassa olevaan JTS-tasoon sekä esittänyt siihen tarvittavia rahallisia lisäyksiä perustellen ne LVM:n ohjeistamalla tavalla. Tavoitteiden osalta tarkistusesitykset on valmisteltu yhteistyössä tulosohjaavan ministeriön, LVM:n kanssa.

Arvio talousarvioesityksestä

Ilmatieteen laitos pitää asiakohdassa mainittua esitystä kohdaltaan hyvin perusteltuna ja toteaa sen turvaavan laitoksen yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisten palveluiden tuottamisen hyvällä tasolla. Myös laitoksen tutkimustoiminnan resurssit ovat nyt toiminnan jatkuvuuden kannalta tyydyttävällä tasolla, kun tutkimuslaitosuudistuksen aiheuttamat rahoitusleikkaukset ovat saavuttaneet pysyvän tasonsa ja laitoksen henkilöstömäärää ja kulutusmenojen käyttöä on jo aiemmin leikattu.

Kehittämiskohteet

Ilmatieteen laitos haluaa kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin toimintoihin:

1. **Laitoksen säätutkaverkoston kehittäminen ja rahoitusmalli**
   Ilmatieteen laitoksen säätutkaverkoston tuottama tieto on ensiarvoisen tärkeää mm. eri liikennemuotojen tarvitsemien sääpalveluiden laadun turvaamiseksi ja parantamiseksi. Vuoden 2018 talousarvioon sisältyy rahoitus yhden uuden säätutkan hankkimiseksi Pohjois-Suomeen. Ilmatieteen laitos pitää tärkeänä turvata säätutkaverkoston kehittäminen jatkossakin koko maan kattavaksi.

Samalla olisi perusteltua kehittää tutkaverkoston rahoitusmallia niin, että verkoston ylläpito ja korvausinvestoinnit voitaisiin siirtää osaksi Ilmatieteen laitoksen normaalia toimintamenobudjetointia JTS-perustasossa.

2. **ACTRIS-toiminnan turvaaminen**

   Ilmatieteen laitos johtaa yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa yhteiseurooppalaisen ACTRIS- tutkimusinfrastruktuurin suunnittelua ja rakentamista. Vuoden 2018 talousarvioon sisältyy tämän toiminnan tarvitsema rahoitus tulevalle vuodelle. Ilmatieteen laitos pitää tärkeänä varmistaa toiminnan rahoitus myös jatkossa, jotta Suomen saamat tieteelliset ja taloudelliset hyödyt hankkeesta voidaan turvata.

   ACTRIS tarjoaa yhteiskunnallisten päätösten tueksi tarvittavia ilmanlaatuun ja ilmastoon liittyviä pitkäaikaisia mittausaineistoja ja tutkimustietoa sekä mahdollistaa liikenteen rakenneuudistusten ilmakehävaikutusten ennakoinnin ja verifioinnin sekä seurannan. (tuki Pariisin ilmastosopimustoimille)

   ACTRIS -päämajan sijaitseminen Suomessa edistää suomalaisen tutkimuksen kansainvälistymistä, takaa suomalaiselle ilmakehätutkimukselle kansainvälisen johtoaseman, kasvattaa Suomen näkyvyyttä korkean koulutuksen ja osaamisen maana, tuottaa aivotuontia ja kasvattaa kansainvälisen tutkimusrahan tulovirtaa Suomeen.